

Déli Hírlap

GAZDASÁGPOLITIKAI NAPILAP

ROMANIA ÉS JUGOSZLAVIA ISKOLAÜGYI MEGEGYEZÉSE. Románia és Jugoszlávia között többszöri tárgyalás után megkötötték a kölcsönös iskolaügyi konvenciót. Ezeket a tárgyalásokon, melyek Belgrádban fejeződtek be, Romániát Jonescu Péter dr. közoktatásügyi miniszteriumi vezérfelügyelő és Jenciu Mózes dr. kultuszminiszteriumi vezérfelügyelő képviselték, akik Belgrádból jöve tegnap Temesvárott tartózkodtak.

ELLENTÉTEK A FRANCIA MINISZTERTANÁCSBAN A RAJNAI MEGSZÁLLÁS ENYHÍTÉSE MIATT. Párisból jelentik: Hoesch német nagykövet tegnap Poincaré miniszterelnökkel tárgyalásokat folytatott. Diplomáciai és politikai körökben feltűnést keltett, hogy a német nagykövet nem Briand külügyminiszterrel tárgyalt. Ennek oka az, hogy Briandnak az a törekvése, hogy a rajnai megszálló csapatokból több ezredet visszavonjon, a minisztertanácsban erős ellenzéke volt és pedig éppen Poincaré részéről.

A JUGOSZLAVIAI ROMÁNOK ÉS SVABOK VÁLASZTÁSI KARTELLJE. Belgrádból táviratozzák: A Vreme értesülése szerint a jugoszláviai sváb és román kisebbségek választási kartellt kötöttek és a szeptember 11-iki választásokon közös listával vesznek részt.

AUSZTRIA KERESKEDELMI EGYZEMÉNYT KÖT FRANCIAORSZÁGGAL. Bécsből jelentik: Hír szerint az osztrák és francia kormányok között legközelebb megindulnak a tárgyalások, melyeknek célja, hogy a német-francia egyezményhez hasonló új kereskedelmi szerződést kössenek.

NAGYKÖVETI KINEVEZÉSEK. Bukarestből jelentik: Kormánykörökben beszéltek, hogy a legközelebbi időben Argetoianu volt minisztert Londonba, Florescu volt igazságügyminisztert Párisba, Petrescu-Comnen volt genfi követet pedig Rómába nevezik ki követekké.

KOMMUNISTÁK EGYMÁS ELLEN. Moszkvából jelentik: Az orosz kormány és az ellenzék között a harc a legerősebben dúl. Az ellenzék, mely Trotzki körül csoportosul, napról napra erősödik. Stalin számos ellenzéki politikust börtönbe vetetett.

FELOSZLATJÁK AZ IR PARLAMENTET. Londonból jelentik: Az ir parlamentet, amelyet néhány nap előtt napoltak el, valószínűleg feloszlatják és új választásokat irnak ki. A feloszlátás oka az, hogy a kormány ellen bizalmatlansági indítványt nyújtottak be az ülés utolsó napján és azt csupán egy szótöbbséggel utasították el.

Temesi főbíró tragikus halála

Életmentés következtében tüdőgyulladás ölte meg

Temesvár, augusztus 20.

Tragikus körülmények között halt meg tegnap alig négy napi betegség után Selegean Virgil csákovai főszolgabíró. Emberszeretete okozta korai halálát. Négy nap előtt Csákován egy idősebb asszony a szabadban való fürdés közben alámerült a vízben, Selegean, aki a közelben volt, észrevette az asszony veszedelmes helyzetét és minden megfontolás nélkül segítségére sietett. Utána ugrott a vízbe és ez a kényszerű fürdő

végzetét jelentette. Még aznap magas láz fogta el, tüdőgyulladást kapott, amely a negyvenket éves férfi szervezetét rövid néhány napi betegség után megölte. Selegean Virgil évek előtt a temesvári rendőrprefektúrán tetjesített szolgálatot. Temetése holnap megy végbe. A megyeszerte ismert rokonszenves főtisztviselő halála őszinte részvételt keltett, mert Selegeant mindenütt kedvelték. Temesvári működése idejében a rendőrség bünyügyi osztályát vezette.

A temesvári színház új igazgatója személyére vonatkozólag csak szeptemberben döntenek

Temesvár, aug. 20.

Erdélyi magyarországnak aktuális kérdése ma az, hogy a szépművészeti miniszterium milyen keretek megteremtésével kívánja az erdélyi és bánági magyar színészet kulturális és anyagi létfeltételeit szabályozni. Temesvárra nézve ez a kérdés hatványozottan fontos, mert immár az új színházban, a művészet imponáns csarnokában, hangzik majd fel a kulturát hirdető ige. Bukarestből érkezett legújabb híradás szerint a jövő szini idényre a koncessziókat már kiadták és eszerint husznál több pályázó közül összesen heten kaptak koncessziót.

Az egyes igazgatóknak a különböző városokkal külön-külön kell a szerződéseket megkötni, ami a kerületekhez való kötött rendszer mellőzését jelenti.

Hogy Temesvár melyik koncesszionált igazgatóval fogja megkötni a szerződést, azt ma még sokféle okból nem lehet tudni. Eddig még nem érkezett be a koncesszionált igazgatók részéről kérvény a temesvári színház szerződése ügyében. Hogy szeptember elsejéig többen lesznek, az kétségtelen. Hír szerint

Szendrey Mihály aradi igazgató feltétlenül megpályázza a temesvári színházat is és Araddal kapcsolatot teremtve erős művészi társulattal kívánja mindkét város magyar színészetét szolgálni.

A pályázók között lesz Fehér

Imre marosvásárhelyi igazgató is.

A temesvári városházára tegnapig semmiféle hivatalos értesítés, vagy szerződés iránti kérvény nem érkezett meg. Az új igazgató személyének a kiválasztása ma idő előtti volna már azért is, mert hiszen nem lehet még pontosan tudni, vajjon mikor készül el teljesen az új színház. Ha a város Szendreyvel kötne meg a szerződést, úgy társulattal addig Aradon játszhatnék, amíg a temesvári új színház kapui megnyithatók lesznek. Hiteles értesülésünk szerint

Temesvár vezetősége az új magyar színigazgatótól követelni fogja, hogy hetente egy operát adjon elő román, vagy olasz nyelven.

Temesvárnak a múltban is mindig élénk zenekulturája volt és ezt kívánja a hatóság a színház révén a jövőben is biztosítani. Tisztázandó még az is, vajjon Eftimiu a nyugati színház tervével összefüggésben milyen időpontot kíván majd a román drámai előadások részére az egyes városokban és így Temesvárott is igénybe venni. Sundt, az erdélyi német színészet igazgatója, már érdeklődött Bécsből, hogy mikor lehetne Temesvárott a német szezon megkezdni. November második felében szeretne a német társulattal itt játszani. Ha a város az összes körülményeknek és a színháznyitás időpontjának biztos tudatában lesz, akkor jöhet sor a multakon okulva az igazgató személyének kiválasztására.

Hétfőn dönt

a munkásság a sztrájk ügyében
Budapest, aug. 20.

Azok a tárgyalások, melyeket a vasipari munkások sztrájkjának megszüntetése ügyében Vass József helyettes miniszterelnök a munkaadók és munkások megbízottjaival folytatott, eredménytelenek maradtak, mert a munkaadók általános béremelést nem hajlandók adni. Reggel a munkások a gyárakban teljes számban jelentek meg, azonban később nagy részük abbahagyta a munkát. A Ganz-vagongyárban, az Egyesült Izzólampagyárban, a Fegyvergyárban és Csepelen a munkásság fele újból sztrájkba lépett. Vass helyettes miniszterelnök kijelentette, hogy a helyzet a munkásság állásfoglalásán fordul meg. A maga részéről a jövőben is készségesen rendelkezésre áll a közvetítés tekintetében. Dacára az eddigi sikertelen tárgyalásoknak, az ellentétek nem áthidalhatatlanok. A munkaadók tekintet nélkül az eddigi tárgyalásokra nyolc napon belül az összes üzemekre nézve elkészítik a béremelési listát. A munkások nagybizalmi testülete a sztrájkról végső fokon hétfőn dönt.

A nóta vége

a hadbírótság előtt fejeződött be
Nagyvárad, aug. 20.

Nagyvárad közönsége nemzetiségre való tekintet nélkül bucsuztatta tegnapelőtt Bura Károlyt, a közkedvelt cigányprimást, aki Budapestre távozott. A bucsuztatásra összegyűlt előkelő és nagyszámu közönség előtt Kocsán János volt magyarpartii szenátor, a Magyar Párt nagyváradi tagozatának elnöke, Nagyvárad magyarsága nevében vett bucsut a távozó cigányprimástól, majd Marcus István dr. volt szépművészeti felügyelő beszélt, kiemelve a zene internacionális jellegét. A közönség ezután lelkesen hallgatta reggelig Bura Károly játékát. A bucsuztatónak tegnap reggelre kellemetlen következményei voltak. Burulescu rendőrprefektus a kora délelőtti órákban maga elé rendelte az est összes szereplőit, akikkel közölte, hogy több városi tisztviselő államellenes izgatás címén feljelentést tett ellenük. A feljelentés szerint Kocsán János bucsubeszédében az állam ellen izgatott. Erre az egész társaságot az ünnepelt cigányprimással együtt a kolozsvári hadbíróságra kísérték. Itt azonban nem látták a helyzetet olyan sötétnek, mert Kocsán Jánost társaival együtt szabadon engedték, csupán Marcus István dr. tartották vissza a hadbírósgon. Biztosra veszik, hogy a volt szépművészeti felügyelő is elhagyhatja a hadbírósgot.

Butoraimat minden elfogadható árban árusítom készpénzért és részletre is.

Sehol nem létező árak

Egyszerű és finom műbutorok, konyhák, leányszobák. Okvetlen tekintse meg vételkényszer nélkül.

UNGOR műbutorasztalos,

II., Fő-utca 33-35. Telefon 10-71

II., Névtelen-u. 68. Telefon 10-70

Hírek

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Plața Sf. Gheorghe (Szentgyörgy-tér) 4

Telefonszámunk:

Szerkesztőség: 2-53

Kiadóhivatal: 2-52

Nyomda: 10

Felelős szerkesztő lakása: 2-43

Előfizetési árak:

Egy hónapra 60 lei, három hónapra 160 lei, félévre 300 lei, egy évre 600 lei. Egyes szám ára 3 lei, az ókirályságban 4 lei. Külföldön előfizetési díj egész évre 900 lei, fél évre 500 lei.

Felelős szerkesztő:

VUCHETICH ENDRE Dr.

JÓNAPOT KIVÁNOK, kedves olvasóm. Mosolyoghatsz, nyugodt lehetsz, mert ha nyom is a gazdasági válság, de életedet és vagyonedot nem fenyegeti semmi veszély. Ebben a százezer lakosságú városban immár három napja nem történik lopás betörés és egyéb rendőrileg és büntetőkönyvileg üldözendő gonoszkodás sem. Legalább is így állapítják meg azt az egyes városrészek rendőrségeitől a rendőrprefekturára érkező napi jelentések. Mindegyike azt mondja, nem történt egyetlenegy eset sem. Nici un caz! Hát nem megnyugtató ez? Mit mondasz, kedves olvasó, hogy azért mégsem mered ajtódat záratlanul hagyni, ha elmegy hazulról? És nem mersz nyitott ablak mellett aludni? Próbáld meg, hogy tömött pénztrecedat tedd ki este az ablakba. Majd meglátod, hogy reggel is ott lesz. Ha nem lesz ott, hát legfeljebb tévedtem. Legfeljebb az történt, hogy a gonosztevő urak befejezték rövid nyári pihenésüket és ismét munkához láttak. De ezt is bizonyára csak a rendőrség kedvéért teszik. A tolvajok, betörők, gyilkosok és más szakmájukbéli dzsentimének ugyanis meg vannak róla győződve, hogy a rendőrség csak az ő kedvükért van és ha ők nem működnek, akkor a rendőrség elveszti állását. Ebből a téves felfogásból kiindulva követik el a törvénybe ütköző dolgot. Semmi másért. Mert ők alapján véve jó emberek, akik nem akarják a rendőroket kenyértelenné tenni.

— Leltározzák a királyi vagyont. Bukarestből jelentik: A bukaresti ítélőtábla elnöke Stirbey Barbu hercegnek, mint Mariora jugoszláv királyné megbízottjának beadványára elrendelte, hogy Ferdinand király hagyatéka tárgyában a hagyatéki eljárást indítsák meg. Cătuneanu bíró nyert megbízást a királyi vagyon leltározására.

— Az Ujság megszűnése és az ujságírószervezet. Kolozsvárról telefonálják: Az ujságírószervezet kolozsvári csoportja rendkívüli taggyűlést tartott, amely alkalommal fájdalmas megdöbbenését fejezte ki az Ujság című lap megszűnése miatt, amikor ez a lap a maga tizezres példányszámával és a közönség előtti rokonszenvével a fejlődő képesség minden feltételével rendelkezett. A csoport az ujságírói érdekeket súlyosan veszélyeztetve látván, az előállott helyzet további fejlődésével szemben a legbehatóbb érdeklődésre határozta el magát. A munkanélküliségben maradt, vagy azaz fenyegetett kartársakat teljes felkészültséggel biztosítja minden támogatásról és készen van arra is, hogy az érdekelt kiadóvállalat segítségére legyen a leépítő tendencia kiküszöbölésében. A szervezet erre a célra állandó bizottságot alakított.

„Nem kell már féltetni a királyt mert fiam a testőrezredben szolgál és vigyáz rá“

Mailáthfalva, aug. 20.

Andrási Antal mailáthfalvai gazdának az elméje elborult és a szerencsétlen embert be kellett szállítani a lugosi kórház elmebetegosztályára. Andrási Antal a háboruban fejsebet kapott és azóta gyakran tolt az agyára a vér. Már körülbelül másfél esztendő előtt észlelték rajta abnormis lelki életet. Gyakran napokig hallgatott, elmélázott, majd pedig összefüggéstelenül beszélt. Amióta a fia, Andrási István katonának vonult be és a királyi gárdaezredben teljesít szolgálatot,

folyton csak arról beszélt, hogy nem kell most már a királyt mérenyletektől féltetni, mert a fia vigyáz a királyra.

Lassankint mindinkább erőt vett rajta a csendes vallási téboly. Az utcán járva hangosan imádkozott, naphosszat a templomban ült, gyakran felkereste Hankó György esperes plébánost, akivel misét mondatott az elhunyt Ferdinand király lelkiüdvéért, Mihály király boldogulásáért és a gárda sikereiért. A vallási tébolyból azután átesapott a dühöngésbe. Először akkor tört ki rajta a roham, amikor valamely képzelt ügyében a községházán járt, ahonnan szép szóval igyekeztek eltávolítani. Egyszerre törni-zuzni kezdett benyomott egy ajtót, bevért

egy esomó ablakot és a butorokat felfordította. Szerdán este a szobába vitt egy fejszét, kapát, ásót, vasvillát, aztán bezárta belülről az ajtót és a kulcsot a párnája alá tette. A szobában egyedül volt vele a felesége, aki remegett, hogy kitör megint rajta a roham és esetleg meggyilkolja. A szegény asszony egész éjszaka csendesen ült és egyre csitította a férjét, aki nem engedett lámpát gyújtani. Reggel, mikor a napsugár beözönlött a szobába, iszonyu méreg fogta el, hogy miért van világosság, kinyitotta az ajtót,

kirohant az udvarra, hogy megnézze, kicsoda mert világosságot esinálni, mikor ő erre nem adott engedélyt.

Az összegyűlt rokonság csitította éppen, mikor váratlanul hazaérkezett szabadságra a fia. Egy pillanatra mintha felderült volna az elméje, de utána nyomban megint a téboly lángolt szemeiben. Orvosi tanácsra behozták Temesvárra és úgy bírták rá, hogy koczra szálljon. Így a fia azt mondta neki, hogy a kapitánya Temesvárott van és beszélni kíván vele. Rudnean Román dr. vármegyei főorvos megállapította, hogy Andrási Antal közveszélyes örült és az általa kiállított bizonyítvány alapján Lugosra szállították.

— Az aradi városi tanács feloszlását javasolják. Aradról telefonálják: Miloteanu belügyi vezérfelügyelő, aki a hét eleje óta vizsgálta Arad város közigazgatási ügyvitelét, befejezte munkáját és tegnap délután visszautazott Bukarestbe. Elutazása előtt a vezérfelügyelő kijelentette, hogy a városháza adminisztrációjában számos szabálytalanságot fedezett fel és a maga részéről a városi tanács feloszlását fogja javasolni.

— Buceu az Erzsébetvárosban. Az erzsébetvárosi római katolikus plébániatemplomban holnap ünneplik meg a szokásos bucsuünnepet. Dél előtt kilenc órakor ünnepi nagymise lesz, melyet nagy papi segédlettel Rech K. Géza gyárvárosi esperesplébános tart, aki magyar és német szentbeszédet is mond. A templom előtti téren egész napon át a szokásos népiünnepély és különböző szórakozás lesz, este pedig a Michels-féle teremben reggelig tartó multság.

— Vér folyt az ivóvizért. Kairóból jelentik: Egész Egiptomban, de különösen a Nilus felső folyásánál a hónapok óta tartó szárazság következtében nagy ivóvízhiány állott be. Egyes falvak között az ivóvizért gyakran véres verekedésre kerül a sor. Tegnap Mana városában szabályzerű ütközet volt, amelyben tizenhét bűntudó megölték. A rend fenntartására nagyszámú rendőrséget vezényeltek ki.

— Kolera Oroszországban. Varsóból jelentik: Néhány hét előtt Oroszországban kolerajárvány ütött ki, mely az utóbbi napokban hatalmas méreteket öltött. A járványnak már sokszáz áldozata van.

Tőzsdei árfolyamok

Zürichben a lei 3'19, Párisban 15'00

Temesvári magánárfolyamok 1927 augusztus 19-én reggel:

(A Kereskedelmi és Gazdasági Bank devizaosztályának árfolyamai.)

Minden pénznem mellett három számjegy áll. Ezek közül az első átutalást jelent pénzben, a második áruban a harmadik bankjegyet középkurzonson.

Angol font: 792 00 - 794 00 - 794 00, dollár: 162 50 - 163 00 - 162 00, dinár: 2 92 külföldi, 2 88 belföldi, 2 88 effect, hollandi forint: 65 00 - 65 10 - 65 20, francia frank: 6 40 - 6 43 - 6 43, olasz lira: 8 91 - 8 85 - 8 95, cseh korona: 4 84 4 88 - 4 80, osztrák silling: 23 05 - 23 15 - 23 15, német márka: 38 85 - 38 90 - 38 90, magyar pengő: 28 80 - 28 90 - 28 90, svájci frank: 31 52 - 31 60 - 31 60.

Terményárak:

(Dengl és Kleinmann gabonabizományos cég árai.)

Buza 735, rozs 600, takarmányárpa 610, sörárpa 710, tengeri temesvári paritás szeverini 610, besszarabiai 605, zab 490 lei. Irányzat tartott.

A LELEPLEZETT SZOVJETKÖVETSEGEK. Párisból jelentik: A Martin szenzációs cikkben leplezi le a párisi szovjetkövetség katonai attaséjának és a berlini szovjetnagykövetség munkáját, melynek az a célja, hogy a harmadik internacionale Marokkóban a francia és spanyol uralom ellen lázadást készítsen elő. A cikkben levelek és okmányok fényképmásolatait is közli. Az okmányok szerint a párisi és berlini szovjetkövetségek rengeteg fegyvert, lőszert és gépfegyvert, valamint pénzt küldtek a rifkabiloknak, továbbá elősegítették azt, hogy a rifkabilok német tisztből hadvezetőséget toborozzanak. A szovjetkövetségek ezenkívül a benschüllött törzsek fellézésének propagandáját is végezték.

— Zárlat a temesi agrárhivatal ellen. Marculescu kataszteri vezérfelügyelő, aki a földművelésügyi miniszterium megbízásából Temesvárra érkezett, vizsgálatot kezdett a megyei agrárhivatalban. Mihailescu hivatalfőnök jelenleg szabadságon van, azonban a vizsgálatot ennek dacára foganatosították. A vizsgálatnak máris szenzációs eseménye van. A vezérfelügyelő jelentése alapján a főügyészség elrendelte az agrárhivatal pénztárának lepecsételését, amit Safirescu vizsgálóbíró és Manea államügyész végre is hajtottak. A vizsgálatot tovább folytatják.

— Kétezeröttszáz dalos hangversenye Lugoson. A bánági román kultúregyesület október hó kilencedikén Lugoson ünnepi diszgyűlést tart, amely impozáns arányu manifesztáció lesz. A gyűlésen megjelenik Anghelescu közoktatásügyi miniszter, Brancovici egyetemi tanár, a kultúregyesület elnöke és Lalescu egyetemi tanár is. A Bánág összes román dalárdái résztvesznek az ünnepségen, amely alkalommal román nemzeti táncverseny, népviseleti verseny és a legszebb román férfi és női típusért való verseny fog végbemenni. A diszgyűlés után kétezeröttszáz dalos éneklő Dragoj Szabin zeneiskolai igazgató új szerzeményét, egy Himnusz, amelynek szövegét Gradinariu Emil kultúratanácsnok írta. A nagy ünnepség előkészületeit a kultur egyesület temesvári és lugosi csoportja végzi.

— Áthelyezett temesi agronomusok. A Temes-torontálmegyei agronomusok testületében a következő áthelyezések történtek: Mustetiú kisdai agronomust fegyelmi uton Lippára helyezték. Jurebie János gátaljai kerületi főnököt Rékásra helyezték. Voinescu Konstantin csákovai kerületi agronomust rendelkezési állományba helyezték szolgálati hanyagság, a rendelkezési végre nem hajtása és hatalmával való visszaélés miatt. Ugyancsak rendelkezési állományba helyezték Papazu Achillest a lippai kerület gazdasági főnökét különböző visszaélések miatt. Rendkezési állományba helyezték végül Sorbun János eddigi perjamosi kerületi agronomust, mert a gazdasági főnökök részére előírt vizsgát nem tette le.

— Ma tárgyalják a Havas-cég csődügyét. A Havas Dezső költérláru cég fizetéseképtelenségi ügyével már ismételt foglalkoztunk. A hitelezők most második is értekezletre gyűltek össze. Megegyezésre azonban most sem került a sor, mert Cioflec dr. ügyvéd, aki egy négy százezer leies követelelssel érdekelt hitelező jogi képviselője, kijelentette, hogy nem vonja vissza a cég ellen benyújtott csődkérvényt. A csődkérvényt a törvényszék ma délelőtt tárgyalja.

— Titulescu tárgyalásai Rómában. Bukarestből táviratozzák: A Politika című lap szerint római politikai körök élénken kommentálják Titulescu külügyminiszter római látogatásának hírét. A külügyminiszter jelenlegi látogatásától várják az Averescu-kormány bukása folytán függőben maradt kérdések tisztázását, különös tekintettel az olasz-magyar szerződés által támadt bizonytalanságra.

Kétszáz kisebbségi tanító a regátban naponként tíz órán át ül az iskola padjaiban

Campulung, aug. 19.

A Déli Hírlap annak idején beszámolt arról, hogy a kisebbségi tanítókat és tanítónőket milyen kellemes szünidei meglepetés érte. Nem volt egyébről szó, mint arról, hogy a nyári pihenés helyett a regát egyes városaiban román tanfolyamokon kell résztvenniük. Nagy rajokban indultak Erdélyből és a Bánságból a kisebbségi tanítók az ókirályságba és ide, a festői szépségű vidék közepette fekvő Campulungban százkilenevenhatan vannak.

A tanfolyam július 12-én kezdődött és augusztus 20-án ér véget. Nem nyaralás és nem mulatság a tanfolyamról való részvétel.

A meglelt koru tanítók és tanítónők majdnem egész napon ott szoronganak a szűk iskolapadokon, akár odahaza a tanítványaik.

A tanítás reggel félnyolcekor kezdődik már és megszakítás nélkül déli félegyig tart. Félnyolcekor már ismét ott kell ülni az iskolapadban esti félhétig. Azonban este nyolc órától tízig is vannak még órák. Naponta tíz órán keresztül ott kell ülni az iskolában a nagy hőségben.

Az augusztus 20-iki tanfolyamzárás után pár napi szünet következik. De a tanfolyamot vezető igazgató már

előre figyelmezteti a hallgatókat, hogy a szünetet jó lesz felhasználni arra, hogy a tanulókat elismételjék, mert bizony a vizsga igen szigorú lesz.

A vizsgák román nyelvből, irodalomból, történelemből, alkotmányból és földrajzból lesznek és augusztus 25-től 30-ig tartanak. Az előjelek után ítélve bizony kilátások vannak a bukásra, pedig sok van a tanítók között itt olyan, aki előzetesen már jelesen tette le a román vizsgát.

Tífuszjárvány az ókirályságban. Bukarestből jelentik: A jassii tífuszjárvány után most Rimnicul de Saratból érkezik jelentős tífusz megbetegedésekről. A városban az utóbbi napokban számosan betegedtek meg. A járvány terjedésének megakadályozására a hatóságok megtették minden intézkedést.

Olaz hadihajók a konstancai kikötőben. Konstancából jelentik: Szeptember kilencedikén két olasz cirkáló érkezik a kikötőbe, ahol néhány napig fognak tartózkodni. A hajók tanulmányi célokat szolgálnak és meglátogatók az összes keleti kikötőket.

Letartóztatott századosok. Bukarestből jelentik: A katonai hatóságok letartóztatták Ciupeanu, Vintila és Simescu krajovai századosokat, akiket azzal gyanúsítanak, hogy hamisított fizetési utalványokkal az oltmegyei pénzügyigazgatóságtól körülbelül hároméssfél millió leit vettek fel. Ügyükben megindult a vizsgálat.

Hogyan erősítik az olasz légi flottát. Rómából jelentik: Az olasz lapok jelentése szerint az aeroklub javaslatára kimondták, hogy minden egyes olasz tartomány egy-egy repülőgépet tartozik a légi flottának adományozni, hogy így gyorsan és olcsón erősítsék a légi haderőt.

Félrelökte a rendőrt. Schattelesz Mihály vendéglős néhány hónap előtt át akart haladni a gyárvárosi pályaudvar sinein, azonban az ott szolgálatot teljesítő Nedín János rendőr kijelentette, hogy ez tilos. Schattelesz a rendőrt félrelökte, miért hatósági közeg megsértése címén a hadbíróóság vádat emelt Schattelesz ellen. Ebben az ügyben a tárgyalás tegnap folyt le és felmentéssel végződött.

Derüs és kedves napjuk volt a Campulungban levő magyar és német kisebbségi tanítóknak augusztus 17-ike, amikor a nagy tudományú Jorga Miklós tartott hozzájuk beszédet. Jorga a Valeni de Munte községben levő szabadegyetem százötven hallgatójával Campulungon keresztül Branra utazott. A kirándulás célja volt, hogy megtekintsék a keresztes vitézek idejéből származó remek szép brani királyi kastélyt.

Campulung lakossága nagy lelkesedéssel fogadta Jorga Miklóst. A fogadtatásban résztvettek kisebbségi tenezők is.

A prefektus üdvözlő beszéde után a kisebbségi tanítók énekkara kaddal adott elő, majd egy magyar tanítónő rövid román beszéd kíséretében esokrot adott át Jorgának, aki válaszában többek között ezeket mondta:

— Uraim és hölgyeim, jól esik nekem, hogy a régi királyság földjén kisebbségi tanítók üdvözölnek. Fontos jelensége van a tanfolyamnak, melyen önök résztvesznek, mert nemcsak az állam nyelvét tanulják meg, hanem itt tartózkodásuk lelkileg is közelebb hozza önöket a fajrománokhoz, viszont ezeknek is alkalma van megismerni az önök gondolkodását, jellemét.

A hazának a kisebbségek munkáiára szüksége van, mert az önök munkája értékes. Ezzel a munkálkodással és az egyetértéssel nagyban elősegítik az állam boldogulását.

Azzal a jóleső érzéssel, mely engem elfogott, mikor önök engem a regátban üdvözöltek, köszönöm meg önöknek a fogadtatást és kívánom, hogy itt itthon és testvérek között érezék magukat.

Jorga szavait nemcsak a kisebbségi tanítók, hanem a nagyszámú jelenvolt campulungi előkelőségek is élénken megélték.

Elítélt német tábornok. Párisból jelentik: Klemens német tábornok annak idején az idegen legióban szolgált, de a marokkói harcok idején átpártolt Abd el Krimhez. Hadi fogságba esett és a francia hadbíróóság ezért halálra ítélte. Ügyében újrafelvételt rendeltek el és a tábornok halálbüntetését hét évi kényszermunkára változtatták.

*** Nikkel tárgyak és finom acélárak, lakásdiszítési dolgok leszállított áron kaphatók Scherter Ottónál, Temesvár, Belváros**

Elcsattant az első pof a Rothermere-akció körül. Eperjesről írják: A kánikulai első pof ezidén a Rothermere akcióval kapcsolatban csattant el Eperjesen. Ezúttal nem magyarok, de szlovákok vesztek össze Rothermeren. Egy szlovák ur ugyanis mint Rothermere-barát, kissé illuminált állapotban nekiment a vendéglőben mulató szlovák testvéreinek, akiknek olyan jövőt helyezett kilátásba, az akció sikere esetén, ami semmiképpen sem lenne kellemes számukra. Csillapítani próbálták a vérmes szlovák testvért. Végre is sulyosan inzultálták és kidobták a helyiségből. Rádásul még izgatás címén eljárást is indítottak ellene.

Óriási csőd Aradon. Aradról jelentik: A Fainta kályhagyár ellen a törvényszék elrendelte a csődöt. A huszonhárommillió lei passzívával szemben, amely több aradi bank és az áruhitelezők között oszlik meg, csak tizenötmillió lei értékű aktívum van. A gyár a csőd dacára egyezkedni próbál a hitelezőkkel és ha sikerül megegyezni, egyik pénztintézet veszi át a gyár további vezetését.

Halálozás. Schilbach Ottó budapesti szigorló orvos huszonöt éves korában Fiumében meghalt. Schilbach Ottó temesvári születésű volt és nagyszámu rokonsága él itt.

Palesztinába szöktek a család aradi kereskedők. Aradról jelentik: Megirtuk, hogy Vándor Iván és fivére Vándor Bertalan néhány hét előtt azzal utaztak el Aradról, hogy nyaralni mennek. Néhány nap előtt azután kiderült, hogy a kereskedők, akik háborus konjunkturalovagok voltak, minden vagyonukat pénzzé tették és körülbelül huszmillió lei adosság hátrahagyásával megszöktek. A hitelezők között van a Gyapjuipar, továbbá a temesvári Ageco kereskedelmi részvénytársaság is. Eddig ötven tettek bűnvádi feljelentést Vándorék ellen. Eleinte az volt a feltevés, hogy a kereskedők Amerikába szöktek, de a legnagyobb valószínűség mellett szól, hogy Palesztinába menekültek, mert az utóbbi időben ott nagykiterjedésű földterületeket vásároltak.

Ujabb értekezlet a Farmacon összeomlása ügyében. A Farmacon gyógyszerárú cég sokmillió összeomlása élénken foglalkoztatja Temesvár kereskedelmi és jogász köreit. A hitelezők multkori értekezlete — melyről megemlékeztünk — teljesen eredménytelen maradt. Elhatározták, hogy megvizsgálják az üzletmenetet és aztán újabb értekezletre gyűlnek össze. Az értekezlet ma délután négy órakor lesz a Lloyd-társulat termében.

*** Zsuzsi-étterem mai étlapja a következő: gerstli leves, lencse feléttel, bélszín garnírozva salátával és turos pite. Ára 50 lei, házonkívül is kapható. Naponta frissen csapolt sör. Tisztviselőbéd 32 lei.**

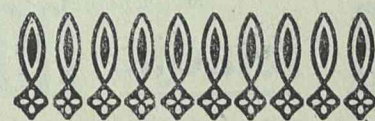
Az eltűnt óceánrepülőgép utasai megkerültek. Newyorkból jelentik: Dole amerikai milliommis tízezer dollárt tűzött ki jutalmul annak, aki az eltűnt repülőgépek közül legalább egyet és huszezetet annak, aki mindkét gép utasait megtalálja. A Szan-Franciskóban megjelenő Examiner jelentése szerint a Miss Dors repülőgépet Maui szigeten megtalálták és összes utasai egészségesek.

Temesvári álhírlapíró a bíróság előtt. Sébor Andor, a közzismert temesvári álhírlapíró, mint azt annak idején megirtuk, többrendbeli zsarolás miatt az ügyészségi fogházba került, ahol ma is van. Popescu ügyész elkészítette ellene a vádlevelet, mely minden egyes zsarolásával részletesen foglalkozik. A törvényszék Sébor Andor ellen augusztus 24-én tartja meg a főtárgyalást.

Megnyílt a budapesti Széchenyi-fürdő. Budapestről jelentik: A városligetben emelt új Széchenyi-fürdő ünnepélyes megnyitása tegnap délelőtt ment végbe. A fürdőről és az ott lefolyt építési visszaélésekkel kapcsolatosan legutóbb sokat beszéltek és az ez ügyben megindított vizsgálat még nem fejeződött be.

Anyakönyvi hírek. Születtek: Petcu Mária, Korca András. Meghaltak: Cociuba Anna, Veronica három hónapos, Pálfi Péter husz éves.

KÓRA
műterme
Gyárváros
Andrássy-ut
4. sz. alatt van.

Nyílttér.

(Ezen rovatban közlőttekért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.)

Hozzászólás

Rech K. Géza főesperes urnak a Népáruház ügyében tett nyilatkozatához.

A „Temesvári Hírlap” — valószínűleg azért, mert közügyről volt szó és a közügyet szolgáltni akarta — foglalkozott a „Népáruház” ügyével és amellett, hogy a maga álláspontját leszögezte, Rech K. Géza főesperes urat is megszólaltatta egy nyilatkozatban. Rech K. Géza főesperes ur nyilatkozata azonban nem hogy nem elfogulatlan, de egyenesen egyoldaluan állítja be a kérdéseket egyrészt, másrészt a dolog lényegéről egyáltalán nem nyilatkozik. A főesperes urnak ezt a mulasztását a közvéleménynek elfogulatlan tájékoztatása érdekében, szükségesnek találjuk helyrehozni olyképpen, hogy a dolgok lényegét leszögezzük a következőkben:

A Népáruházát a néptanács létesítette azzal a kimondott céllal, hogy a munkásságnak és a kisebb tisztviselők számára olcsó és jó beszerzési forrást teremtsen. Ennek megvalósítására 100.000 koronát utalványozott ki azzal, hogy a Népáruház élére egy 6 tagú felügyelő bizottságot állított, az üzlet vezetésére pedig két üzletvezetőt. Ugy a felügyelőbizottság, mint a két üzletvezető felelősséggel tartozott a Néptanácsnak és a Néptanács közvetlen ellenőrzése alatt állottak. A Néptanács megszűnésével a Néptanács jogai a dolgok természeténél fogva a város vezetőségére szorultak át.

Eddig tehát rendben volna minden. Rendben volna az, hogy a felügyelőbizottság felelősséggel tartozik a városi tanácsnak és a városi tanács mindenkor ellenőrizheti a Népáruház vezető tényezőinek ténykedését. Rendben volna, ha így volna. De nem így van!

Hiszen maga a főesperes ur is mondja nyilatkozatában: „A város lemondott a felügyelet gyakorlásáról és mindössze azt kívánta, hogy a Népáruház a Roth Ottó által folyósított százezer koronát fizesse le a városi pénztárba”. Ez az összeg visszafizettetett és a városnak felügyeleti joga megszűnt.”

Kinek tartozik tehát felelősséggel a Népáruház vezetősége? Ma senkinek! Annyira senkinek — és úgy látszik arra is törekedtek, hogy senkinek se tartozzanak felelősséggel — hogy a felügyelőbizottságnak egyik jogszerinti tagját is, aki az ellenőrzés feladatát komolyan vette — önkényesen ki is zárták!

Rech K. Géza főesperes ur nyilatkozatában azt is mondja, hogy: „A felügyelőbizottság tagjai egymás között kötelezettséget vállaltak az esetleges vagyon megőrzésére és az ipar-egedélyt az akkori üzletvezetők, Gang Soma és Koch József neveire irattuk át”.

A felügyelőbizottság tagjai azonban arra is vállaltak kötelezettséget — egymás között — hogy a Népáruház adminisztratív és üzleti ténykedéseit szigorúan titokban tartják és mint a Népáruházban — mint köz- és népjóléti intézményeknek!!? — egyedüli urai, senkinek se tartoznak felelősséggel, csak önmaguknak. Így történhetett az meg, hogy a felügyelőbizottság tagjai „önzeilen” működésükért tiszteletdíjakat szavaztak meg maguknak, de az üzletvezetőknek is és így történhetett az is meg, hogy dacára annak, „hogy a Népáruház évente 20—22.000.000 lei forgalmat bonyolít le, nyereség soha sincs”. (?)

Igy aztán érthető az is, hogy a Népáruház alkalmazottait miért fizetik oly gyalázatosan, mint ahogyan fizetik. Az egymásnak megszavazott tiszteletdíjak az egyik oldalon, a másik oldalon a gyalázatosan fizetett alkalmazottak tükröképei annak a „köz- és népjóléti” intézménynek, melynek vezetői „egymás között” kötelezettségeket vállaltak egymással szemben, de akik „jogszerűt” senkinek sem akarnak felelősséggel tartozni.

A felügyelőbizottság „egymás között” még egy bizonyos jogöröklési rendszerben is „megállapodott” amennyiben a felügyelőbizottság egyes tagjai helyüket a felügyelőbizottságban tetszésük és akaratuk szerint arra ruháztatják, akire éppen akarják.

Amellett, hogy a Népáruház felügyelőbizottsága tiszteletdíjakat szavaz meg önmagának, amellett, hogy az alkalmazottait úgy fizeti, mint ahogyan fizeti, az, hogy a felügyelőbizottság „jogszerűt” állapotra való hivatkozással, senkinek sem akar felelősséggel tartozni, a Népáruháznak sajátos „köz- és népjóléti” jellegét még az is jellemzi, hogy még egyszer sem jutott eszébe, egy pár árva gyermeket valamilyen alkalommal felügyelje, egyszer sem jutott még eszébe, valamelyes jótékony intézménynek valamennyit is megszavazni!

Ha Rech K. Géza főesperes ur a Népáruház jogi helyzetét okmányokkal bizonyíthatóan teljesen tisztázottan is hiszi, engedje meg, hogy nekünk erről más legyen a véleményünk:

Hogy kétségbe vonjuk a városi tanácsnak azt a jogát, hogy a felügyelet jogáról lemondhasson! Hogy kétségbe vonjuk a felügyelőbizottságnak azt a jogát, hogy a Népáruháznak oly „jogi helyzetet” teremthessen, amely felügyelőbizottságot minden felelősség és ellenőrzés alól mentesítse és a Népáruházból nemcsak jogilag, de valójában is magánintézményt csináljon.

A Népáruház a munkásság érdekében létesült, a munkásság által és a munkásság filléreiből fejlődött, a munkásság úgy érzi, hogy nemcsak joga, de kötelessége is a Népáruház felügyelőbizottságát eddigi ténykedéseitől felelősségre vonni.

A temesvári szakszervezetek Gazdasági Tanácsa.

Apró hirdetések

Egy szó ára 3 lei. Vastag betűvel 5 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei. Alláskeresőknak 25 százalék engedmény. Díj előre fizetendő.

Alkalmazás

Német gyermekleányt keresek 3 és 4 éves gyermekeim mellé, ki a háztartási munkában segít. Cimeket a kiadóba fénykép melléklettel „Szorgalmas” jelígre kérek. (2038)

Vidéki háztartás részére keresek mindenek szakszakszót és szobaleányt. Cim megtudható a kiadóban.

Egy jó házból való fiu tanoncnak felvételt. Schieber Károly borkereskedés Belváros, Jenőherceg-utca. (1144)

Állást keres

Házvezetőnői állást keres 40 éves nő, ki mindenféle háztartási munkát elvégezne egy leány segítségével. Vidékre is elmegy. Cimeket „2603” számra a kiadóba kérek. (2053)

25 éves fiatal ember bármilyen állást vállal. Négy polgári végzettségű, széprásu, egy irodai vagy másolási munkára is alkalmas. Esetleges megkereséseket a kiadóba kérek „Igyekvő” jelígre. (2054)

Perfekt szakácsnő állást keres. Cim: Józsefváros, Kossuth Lajos-utca 1. szám Bauerné. (1147)

Géphiőző munkát vállal olcsón és kézi-lingelést. Barthné, Józsefváros, Pályaudvar-sor 4. sz. II. em. 17. (1148)

Adás-vétel

Hálószobabutor új, utolsó divat, elutazás miatt, aonnal eladó. Cim a kiadóban. (1143)

Kisodán a villanyos megálló közelében telket keresek — ház építéséhez — megvételre. Cimeket a telek nagysága és ára megjelölésével a kiadóba kérek leány „Kisoda” jelígre. (2055)

Eladó 36 hüvelykes keveset használt daráló kövel. Felvilágosítással szolgál Auer Antal Zombolya. (1141)

Különléte

Elektromosan hegesztünk motorfejeket, tengelyeket és géprészeket teljes garanciával Friedrich Testvérek hegesztő-telepe, Timisoara. (908)

Modern autó

karosszéria nélkül
jutányosan

eladó.

Megtekinthető:
Sartor garage.

(1145)

„RALEIGH”

az aranyérmes angol motor-kerékpár Model 1927.

175 cm
250 „ tura- és sport typu-
350 „ sok raktáron
500 „

Képviselő Erdély és Bánát részére

KATZKY Timisoara,
Strada Merczy No. 10.

Kedvező fizetési feltételek

!! Eredeti gyári árak !!

(732)

Házhelyek

hosszu részletre közvetlen a
Petőfi csárda mellett
feltűnően olcsó árban kaphatók a hely-
szini irodában. (688)
Ugyanott téglá is kapható.

Asztalosok
figyelmébe!

Értesitem a n. b. mestereket,
hogy minden famunkálást elvál-
lalok. Ha az illető maga dolgo-
zik 75 lei óránként, ha én 105
lei. Nagyobb munkánál az anya-
got haza szállítom.

Tisztelettel:

Ádám Barth
Farkas-utca 2.

(1146)

Lapkihordók

felvétetnek a

Déli Hírlap

kiadóhivatalában.

Berlini villamosóragyár

képviselőt elvállaltam és így módomban áll bármilyen fajta és legnagyobb pontossággal járó villamosórákat, esetleg teljes óráküz-pontot felállítani és üzembe hozni.

Erdeklődőknek készséggel áll rendelkezésre

Földessy Kálmán csillagászati órás
Temesvár-Erzsébetváros Dózsa-u. 43. Tel. 5-47.

Makulatura

kapható a DÉLI HIRLAP
kiadóhivatalában

Házhelyek építőanyaggal heti 2-300 lei
Kardos-telepen részletre!!

GRAND HOTEL PARK NAGYSZÁLLODA

BUDAPEST VIII., Baross-tér 10.

Telefon: J. 330-82, 331-83.

Budapest legnagyobb és legkényelmesebb szállodáinak egyike 200 szobával a Keleti-pályaudvar érkezési oldalával szemben. Központi gőzfűtés, állandó meleg és hideg vízszolgáltatás. Szobák 3 pengőtől feljebb. Kitűnő konyha. Fajborok. Családi kávéház elsőrangú cigányzenével, nyári terrasszal. Különtermek.

Ma feladja holnap megjelenik holnapután eredményt hoz hirdetése a Déli Hírlapban